

ÁLVARO VILA ARAÚJO, deputado e voceiro do Grupo Provincial Socialista da Deputación de Ourense, en base ó previsto na Lei de Bases Reguladora do Réxime Local, ó artigo 91 e 97, entre outros, do R.O.F. e o Regulamento da Corporación presenta unha **MOCIÓN PARA MITIGAR OS EFETOS DO CAMBIO CLIMÁTICO NA COLLEITA DE CASTAÑA ENTRE PRODUTORES DO ORIENTAL OURENSÁN**

A pesares das boas expectativas do sector tras concatenar seis anos de malas colleitas motivadas por distintos factores (a seca en 2022, a antracnosis do castiñeiro no 2021, o impacto da avispiña *Dryocosmus* no 2020, 2019 e 2018, e unha combinación de seca e xeadas no 2017), os produtores ourensáns de castaña prevén unha caída importante da produción para a campaña en curso. Profesionais e expertos apuntan ao cambio climático e ás elevadas temperaturas destas últimas semanas, nada usuais nesta época do ano, como a causa de que, a mediados de outubro, os castiñeiros perdan xa súas follas e os ourizos se desprendan antes de tempo, esganando o produto e a esperanza dunha boa colleita.

Alén das altas temperaturas que provocan unha caída anticipada do froito en concellos coma o Bolo, Manzaneda e Viana do Bolo, en soutos doutros concellos do oriental ourensán, onde se concentra o groso da produción na nosa provincia, os produtores tamén alertan dun elevado número de castiñeiros afectados pola enfermidade da antracnosis. É o caso que se reproduce nos soutos de concellos como A Mezquita, A Gudiña e Riós, por citar algúns exemplos, onde as abundantes chuvias de hai algunhas semanas unidas ás altas temperaturas de posteriores días xeraron un caldo de cultivo ideal para o auxe deste fungo, dando tamén ao traste coa expectativa dunha boa apaña de castaña neste 2023.

Malia o pesimista estado de cousas, Ourense confórmase coma líder no Estado español e en Europa na produción de castaña. Con 100.421 toneladas colleitas en 2022, e a pesares da caída durante o último lustro polo efecto de sucesivos andazos, seguimos a ser a provincia que máis produce, sendo de orixe ourensán o 58% do total da colleita española. A produción dos soutos eríxese coma un recurso fundamental para as comarcas da montaña de Ourense, nomeadamente afectadas polo despoboamento e abandono rural, onde a castaña supón unha importante inxección económica para cooperativas e empresas, pero tamén coma complemento ás rendas das familias e pensionistas do rural.

Diante do peso específico da castaña na provincia, as súas fondas implicacións socioeconómicas e diante o impacto que a dramática situación que atravesan os soutos supón para o sector, que inclúe non só a produtores, senón tamén a almacenistas e empresas de transformación; é preciso que se dispoñan as medidas oportunas para manter as condicións da relevancia de tan singular produto no oriental ourensán. O máis urxente pasa por axudar aos actores máis vulnerables pola caída no volume das colleitas, sendo ineludible un diagnóstico sobre as razóns exactas no descenso dos continxentes recolleitos en cada comarca e acadar a certeza científica da orixe do problema.

As autoridades competentes en sanidade forestal deben de aconsellar aos produtores para a toma de medidas inmediatas que poidan reducir o futuro impacto ou a repetición dos problemas na próxima tempada, como a recollida e retirada de follas e ourizos para evitar vectores de transmisión e, se fose preciso, habilitar tratamentos preventivos en futuras

Grupo Provincial Socialista

Rúa Progreso, 32 – 2º andar
32003 Ourense
Tlf. 988 385 203 Tlf/Fax. 988 385 178
CIF: G32244345

campañas. Tamén é preciso que as autoridades concernidas incorporen ao castiñeiro e as súas patoloxías nas alertas fitosanitarias periódicas, con recomendacións de tratamentos, dispoñendo de liñas de axudas que permitan o despregue das medidas axeitadas, amais de prever axudas directas aos produtores para compensar as perdas.

Por todo o exposto, presentamos a seguinte **PROPOSTA DE ACORDO**:

1. Que a Deputación de Ourense se poña abertamente do lado do sector para garantir o futuro da actividade e inste á Consellería de Medio Rural da Xunta de Galicia á aceleración da posta en marcha dun plan integral para a revitalización dos castiñeiros do oriental ourensán que contemple un estudo en profundidade para a diagnose dos motivos da continuada caída da produción nas comarcas produtoras, chegando a establecer as orixes certas do problema (patoloxía por fungos, praga, déficit hídrico ou unha mestura destas causas).
2. Que a Deputación de Ourense inste á Xunta de Galicia a promover, incentivando a colaboración entre universidades galegas e os diferentes actores do sector da castaña, a investigación de solucións adaptadas ás condicións de cada comarca que inclúa a selección de variedades de produto resistentes á seca e ás altas temperaturas, así como fórmulas que permitan o enxertado seguro de árbores máis resistentes aos andazos.
3. Que a Deputación de Ourense inste á Xunta de Galicia á adopción urxente de axudas directas ao sector da castaña do oriental ourensán para que produtores, almacenistas e empresas de transformación, entre outros actores afectados, sexan quen de facer fronte ás perdas da presente campaña, así como a activación de liñas de subvención para que se apliquen nos soutos medidas fitosanitarias precisas para paliar os efectos de patoloxías, pragas e déficits hídricos.
4. Que, sen ir en detrimento das achegas que poda establecer para o sector a Xunta de Galicia, a Deputación de Ourense contemple a adopción de axudas directas a aos diferentes actores afectados do sector da castaña do oriental da nosa provincia e/ou a transferencia das contías necesarias aos concellos máis directamente implicados para a creación de programas acaídos a cada zona dirixidos á loita e prevención dos vectores na orixe da continuada baixada da produción nos soutos.

En Ourense, a 23 de outubro de 2023

SR. PRESIDENTE DA DEPUTACIÓN PROVINCIAL DE OURENSE